

Klicka på länkarna nedan för att ta dig till rätt tentamensuppgift.

		Nivå	
Tentamensuppgift	1	E	TB.
Tentamensuppgift	2	E	Information.
Tentamensuppgift	3	E	Likviditetsbudget.
Tentamensuppgift	4	E	Formler.
Tentamensuppgift	5	E	Avskrivning.
Tentamensuppgift	6	E	Prisstapeln.
Tentamensuppgift	7	E	Inkomst, inbetalning & intäkt.
Tentamensuppgift	8	E	Kritisk volym.
Tentamensuppgift	9	E	Resultatdiagram.
Tentamensuppgift	10	C	Rätt eller fel.
Tentamensuppgift	11	C	Säkerhetsmarginal.
Tentamensuppgift	12	C	Försäljningspris inkl. moms.
Tentamensuppgift	13	C	Amortering & ränta.
Tentamensuppgift	14	C	Likviditetsbudget.
Tentamensuppgift	15	A	Volymökning & vinstmarginal.
Tentamensuppgift	16	A	Resultatbudget & vinstmarginal.

Omdöme **E****[upp]****Uppgift 1**

Kladda Mera AB tillverkar färgkriter i olika färger. Företagets FK är 6 000 000 kr och deras RK/paket är 2,80 kr/paket. De säljer sina paket med kriter i olika färger för 6,40 kr/paket. Beräkna företagets TB/st.

svar

TB

= pris/st – RK/st.

= 6,40 kr/st – 2,80 kr/st.

= 3,60 kr/st.**Uppgift 2**

Svarta tavlan AB tillverkar gammeldags skrivtavlor typ "svarta tavlan". Företaget budgeterar med en tillverkningskostnad på 6 kr/st och de lägger på ett pålägg på 10 kr/st. De tänker sälja 8 000 st på den Europeiska marknaden.

Vad är det för information som saknas för att du ska kunna räkna ut företagets resultat?

svar

Du måste veta företagets FK för att kunna räkna ut deras resultat. Just nu får du bara fram deras TTB, d v s $TB \times volym = 10 \text{ kr/st} \times 8\,000 \text{ st} = 80\,000 \text{ kr}$.

Uppgift 3

Skriv ned den generella uppställningen för en likviditetsbudget.

svar

+ IB

+ Inbetalningar.

– Utbetalningar.

= UB [över-/underskott].

Uppgift 4

Vilket begrepp visar denna formel "pris/st x volym = RK/st x volym + FK"?

svarDen visar företagets nollpunkt / kritiska punkt / break-even där $TI = TK$.**Uppgift 5**

Ange två "enskilda" ord som beskriver vad avskrivning är.

svar

Kostnad [RR], förbrukning [RR] eller en värdeminskning [BR].

Omdöme **E****[upp]****Uppgift 6**

Sudden AB säljer kontorsvaror. Visa prisstapelns alla poster plus företagets marginalmoms för ett paket suddgummin som köps in för 10 kr exkl. moms och säljs för 25 kr inkl. moms i nedan prisstapel.

Försäljningspris 25 kr	
Marginalmoms 5 kr	$25 \text{ kr} \times 0,2.$
Pålägg i kronor 10 kr	$25 \text{ kr} - 5 \text{ kr} - 10 \text{ kr}.$
Varukostnader 10 kr	$10 \text{ kr}.$

Uppgift 7

Glas i Vallentuna AB får ett uppdrag från Biblioteket. Uppdraget sträcker sig från 1 dec 20x1 tills den 28 feb 20x2 med lika stor insats varje månad. Den 3 nov 20x1 skriver Laila en faktura på 300 000 kr exkl. moms. Var vänlig och ange korrekta belopp för företagets inkomst, inbetalning och intäkt 20x1.

svar

Inkomst = 300 000 kr, Inbetalning = 375 000 kr & intäkt = 100 000 kr.

Uppgift 8

Ljuspunkten tillverkar mindre ljusstakar i mässing som säljs för 320 kr/st. Deras rörliga kostnader är 140 kr/st och företagets FK är 1 800 000 kr. Beräkna företagets kritiska volym.

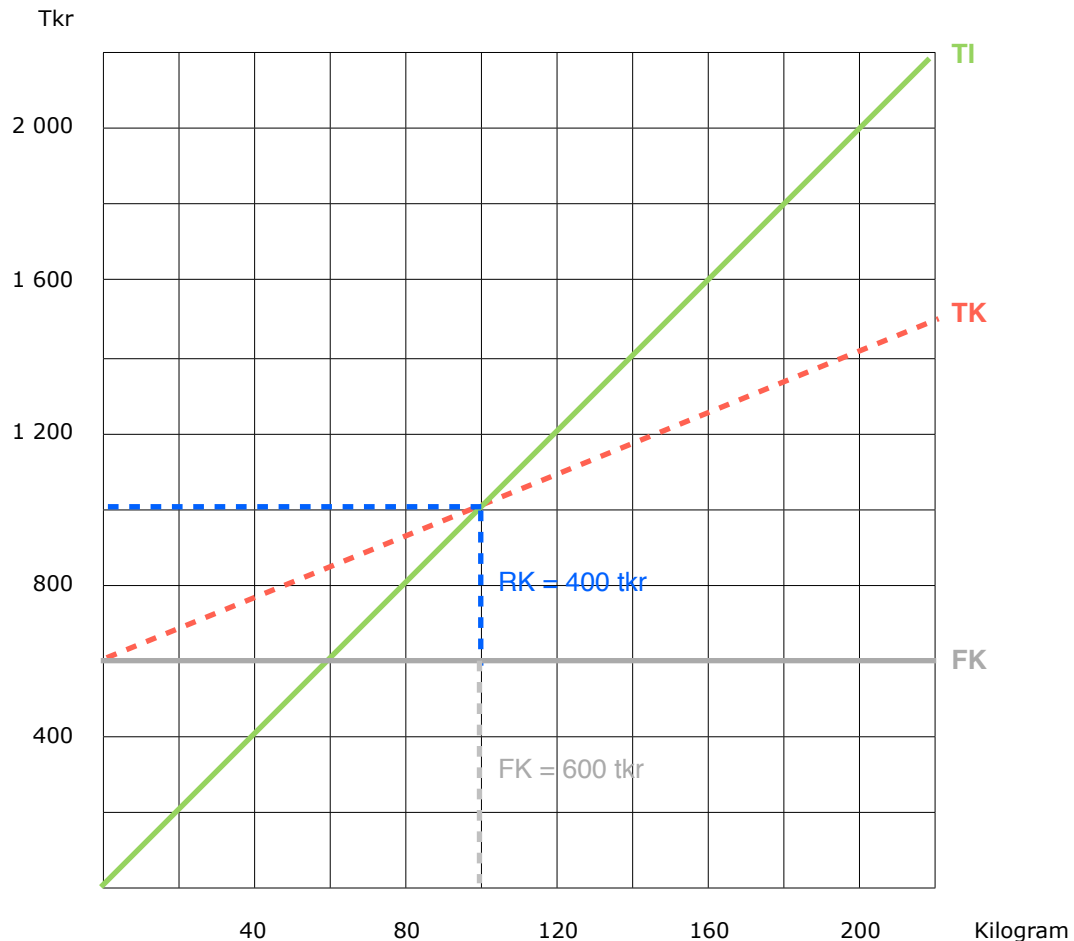
svar $TB = \text{pris/st} - \text{RK/st} = 320 \text{ kr/st} - 140 \text{ kr/st} = 180 \text{ kr/st}.$

Kritisk punkt

 $= \text{FK} \div \text{TB/st}.$ $= 1\,800\,000 \text{ kr} \div 180 \text{ kr/st}.$ **= 10 000 st.**

Omdöme **E****[upp]****Uppgift 9**

Hjälp Alma, som precis startat upp sin egen verksamhet, med att läsa av nedan resultatdiagram.

A.

Studera ovan resultatdiagram och ange företagets FK.

svar

Där röd streckad linje möter y-axeln.

FK = 600 000 kr.

B.

Studera ovan resultatdiagram och ange företagets RK/kg.

svar

Där blå lodrät linje från x-axeln [100 kg] möter röd streckad linje.

= $TK - FK \div \text{volym}$.

= $[1\,000 \text{ Tkr} - 600 \text{ Tkr}] \div 100 \text{ kg}$.

= **4,00 Tkr/kg.**

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 10**

Vilka av nedan påstående påverkar företagets resultatbudget [RB], likviditetsbudget [LB] eller båda. Markera med kryss vilket svar som passar bäst med påståendet, **rätt** eller **fel**.

	Rätt	Fel
En avskrivning påverkar företagets LB.	☐	☒
Utbetalningar påverkar företagets LB & RB.	☐	☒
Inköp av en maskin påverkar företagets LB.	☒	☐
En amortering påverkar företagets RB.	☐	☒
En egen insats påverkar företagets LB.	☒	☐
Lokalhyra påverkar företagets LB & RB.	☒	☐
Ett banklån påverkar företagets RB.	☐	☒
Bankränta påverkar företagets LB & RB.	☒	☐

Uppgift 11

Svabb AB tillverkar en produkt, städmoppar av återvunna kläder. Företaget tillverkar sin mopp för 20 kr/st exkl. moms och säljer den för 60 kr/st exkl. moms. Verksamhetsvolymen är 6 000 moppar och deras resultat är 120 000 kr. Beräkna säkerhetsmarginalen i procent för antal produkter för Svabb AB.

svar

Resultat = intäkter – RK – FK.

FK = pris/st x volym – RK/st x volym – resultat.

FK

$$= [60 \text{ kr/st} \times 6\,000 \text{ st}] - [20 \text{ kr/st} \times 6\,000] - 120\,000 \text{ kr.}$$

$$= 120\,000 \text{ kr.}$$

Kritisk volym = FK ÷ TB/st.

$$\text{Kritisk volym} = 120\,000 \text{ kr} \div [60 \text{ kr/st} - 20 \text{ kr/st}].$$

$$\text{Kritisk volym} = 3\,000 \text{ st.}$$

SÄK i antal

$$= \text{verklig volym} - \text{kritisk volym} = 6\,000 \text{ st} - 3\,000 \text{ st} = 3\,000 \text{ st.}$$

SÄK %

$$= \text{SÄK} \div \text{verklig volym.}$$

$$= 3\,000 \text{ st} \div 6\,000 \text{ st} \times 100.$$

$$= \mathbf{50 \%}.$$

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 12**

Black Swan AB designar och syr upp coola svarta smokingar till unga herrar i Universitetsstaden Lund. Vid årets början är deras lager värderat till 45 000 kr. I år har de köpt in en ny avancerad symaskin för 200 000 kr exkl. moms. Den ekonomiska livslängden är 5 år. Årets inköp av tyger och material uppgår till 540 000 kr exkl. moms. För att ha råd att köpa maskinen lånar de 200 000 kr i den lokala banken. Lånet som tas den 1 juli amorteras varje halvår i fem år och räntesatsen är 5 %. Företagets lagerstatus per den 31 december är 85 000 kr. Tillverkningskostnaden för en färdig smoking är 1 200 kr. Black Swan AB önskar en vinst på 285 000 kr. Övriga kostnader är,

Personalkostnader	700 000 kr.
Lokalkostnader	150 000 kr.
Övriga kostnader	20 000 kr.

Beräkna företagets försäljningspris för en smoking inkl. moms.

svar

Varukostnader
 = IB lager + årets inköp – UB lager.
 = 45 000 kr + 540 000 kr – 85 000 kr = 500 000 kr.

Avskrivning = 200 000 kr ÷ 5 år = 40 000 kr.

Räntekostnader = 200 000 kr x [6 mån ÷ 12 mån] x 0,05 = 5 000 kr.

Varukostnader	500 000 kr.	RK = 500 000 kr.
Personalkostnader	700 000 kr.	
Lokalkostnader	150 000 kr.	
Avskrivningar	40 000 kr.	
Räntekostnader	5 000 kr.	
Övriga kostnader	20 000 kr.	FK = 915 000 kr.
Resultat	285 000 kr.	Vinst = 285 000 kr.

Påläggsprocent

= pålägg i kronor ÷ varukostnad x 100.
 = FK + vinst ÷ varukostnad x 100.
 = [915 000 kr + 285 000 kr] ÷ 500 000 kr x 100.
 = 240 %.

+ Tillverkningskostnad	1 200 kr.	
+ Hemtagningskostnad	0 kr.	
= Ingående varukostnad	= 1 200 kr.	
+ Pålägg i kronor 240 %	+ 2 880 kr.	1 200 kr x 2,4.
= Försäljningspris exkl. moms	= 4 080 kr.	
+ Moms 25 %	+ 1 020 kr.	4 080 kr x 0,25.
= Försäljningspris inkl. moms	= 5 100 kr.	

Omdöme **C****[upp]****Uppgift 13**

Bilbao Tracking AB producerar mjukvara till satellitsystem. Företaget investerar i ny mjukvara och behöver därför låna 600 000 kr. Lånet amorteras varje halvår med start den 30 september 20x1. Lånets löper över 10 år och den nuvarande räntan är 6 %. Beräkna hur mycket företaget betalar ut för både amortering och ränta vid 3:e amorteringstillfället.

svar

Amortering
 $= 600\,000 \text{ kr} \div 10 \text{ år} \div 2 \text{ ggr per år.}$
 $= 30\,000 \text{ kr per amorteringstillfälle.}$

Akkumulerad amortering
 $= 30 \text{ sep } 20x1 + 31 \text{ mar } 20x2 + 30 \text{ sep } 20x2.$
 $= 90\,000 \text{ kr.}$

Skuld per den 30 sep 20x2
 $= 600\,000 \text{ kr} - 90\,000 \text{ kr} = 510\,000 \text{ kr.}$

Ränta i kronor: 31 mar 20x3
 $= 510\,000 \text{ kr} \times [6 \text{ mån} \div 12 \text{ mån}] \times 0,06.$
 $= 15\,300 \text{ kr.}$

Utbetalning: 31 mar 20x3
 $= \text{amortering} + \text{ränta i kronor.}$
 $= 30\,000 \text{ kr} + 15\,300 \text{ kr.}$
 $= \mathbf{45\,300 \text{ kr.}}$

Uppgift 14

Elin driver Quacka AB. De behöver din hjälp med att beräkna företagets likviditet. Elin har gjort en egen insättning på 250 000 kr. Företagets försäljning blir 2 150 000 kr inkl. moms. IB lager är 90 000 kr och årets inköp av varor uppgår till 350 000 kr inkl. moms. De tar ett banklån på 600 000 kr som amorteras med 120 000 kr varje år. Lokalhyran är på 180 000 kr inkl. moms. Deras nyinköpta inventarier på 600 000 kr inkl. moms skrivs av på 10 år. Årets upplupna räntekostnad är 20 000 kr och nettolöner uppgår till 1 150 000 kr.

svar

IB	=	0 kr.
Inbetalning		
Försäljning	+	2 150 000 kr.
Egen insättning	+	250 000 kr.
Banklån	+	600 000 kr.
Utbetalning		
Inventarier	-	600 000 kr.
Varuinköp	-	350 000 kr.
Amortering	-	120 000 kr.
Lokalhyra	-	180 000 kr.
Nettolöner	-	1 150 000 kr.
UB [likviditet = 0 kr + 3 000 000 kr - 2 400 000 kr]	=	600 000 kr.

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 15**

Mera Ljus AB köper in material från olika leverantörer och monterar samman en egen designad läslampa. Företagets rörliga kostnader är 50 kr per monterad lampa. Den säljs till kunderna för 200 kr per lampa och den normala volymen är 1 000 enheter. Vinsten uppgår till 50 000 kr.

Företaget startar ett kvalitetsprojekt som innebär att lampan ska förses med mässingsdetaljer. Det innebär att de rörliga kostnaderna ökar med 50 kr per lampa och de fasta kostnaderna ökar med 50 000 kr. Beräkna vilket försäljningspris som krävs vid en volymökning på 20 % för att uppnå samma vinstmarginal i procent som före kvalitetsökningen. Alla priser anges exkl. moms.

svar

FK före kvalitetsökning
Resultat = intäkter – RK – FK.

FK = intäkter – RK – resultat.
= pris/st x volym – RK/st x volym – 50 000 kr.
= 200 kr/st x 1 000 st – 50 kr/st x 1 000 st – 50 000 kr.
= 100 000 kr.

Vinstmarginal före kvalitetsökning
= resultat ÷ försäljning.
= 50 000 kr ÷ [200 pris/st x 1 000 st] x 100.
= **25,00 %**.

Resultat efter kvalitetsökning
= [pris/st x 1 000 st x 1,2] – [RK/st x 1 000 st x 1,2] – FK.
= [200 kr/st x 1 200 st] – [100 x 1 200 st] – [50 000 kr + 50 000 kr].
= 240 000 kr – 120 000 kr – 100 000 kr.
= 20 000 kr vilket ger en vinstmarginal på 10,00 %.

Nytt pris för att uppnå samma vinstmarginal, 25,00 %.

Vinstmarginal = intäkter – RK – FK ÷ försäljning.
0,2500 = 1 200 P – 100 kr/st x 1 200 st – 150 000 kr ÷ 1 200 P.
0,2500 = 1 200 P – 120 000 – 150 000 ÷ 1 200 P.

0,2500 = 1 200 P – 270 000 ÷ 1 200 P.
0,2500 x 1 200 P = 1 200 P – 270 000.
270 000 = 1 200 P – [0,2500 x 1 200 P].

270 000 = 900 P.
P = 220 000 kr ÷ 900 st.
P = 300,00 kr/st.

BEVIS - det nya priset ger samma vinstmarginal
= intäkter – RK – FK ÷ försäljning.
= pris/st x volym – RK/st x volym – FK ÷ försäljning
= [300,00 x 1 200] – [100 x 1 200] – 100 000 ÷ [300,00 x 1 200].
= 360 000 kr – 120 000 kr – 100 000 ÷ 360 000 kr.
= **0,2500**.

Omdöme **A****[upp]****Uppgift 16**

Ellio och Alysia driver Underground, en boutique som fokuserar på unga brittiska designers. Hjälp Alysia att ställa upp en resultatbudget inför företagets kommande verksamhetsår, 20x1. Alla belopp anges exklusive moms om inget annat anges.

Inköpen beräknas till 2 137 500 kr inkl. moms och deras pålägg är 320 %. Vid årets början finns varor för motsvarande 450 000 kr i lager och vid årets slut finns det varor kvar på hyllorna för 190 000 kr. Under året erhåller företaget fyra fakturor från DHL på sammantaget 30 000 kr för frakt och försäkring.

Företagets marknadsför sig via fysiska utskick till deras kunddatabas samt via annonser på sociala media. Reklambudgeten beräknas till 720 000 kr. Efter som både Ellio och Alysia har satsat vars 300 000 kr i sitt eget företag behövde företaget ta ett mindre banklån på 600 000 kr. Lånet lyfts den 30 augusti 20x1 och löper över 5 år. De amorterar första gången den 31 december 20x1. Räntesatsen är 5 %.

Företagets kapital användes till att renoverade butiken. Deras inventarier plus den nya skylten gick på 1 000 000 kr inkl. moms. Den ekonomiska livslängden beräknas till 10 år.

Under året erhåller företaget 13 fakturor från sin hyresvärd till ett sammanlagt värde på 260 000 kr. Den sista fakturan gäller för januari 20x2. Den 1 oktober tecknar företaget en företagsförsäkring, 60 000 kr. Deras försäkringsperiod är t o m den 30 september 20x2.

Vid årets slut kommer Underground att ha fordringar till diverse kontokortföretag på 105 000 kr och leverantörsskulder på 500 000 kr. Vid årets slut erhåller Underground ränteintäkter på de pengar de haft på företagets bankkonto under året. Ränteintäkterna uppgår till 60 000 kr.

Material, påsar, presentpapper, band, kassarullar och liknande beräknas till 110 000 kr per år och pärmar, papper och liknande kontorsmaterial beräknas till 80 000 kr per år. Företagets personalkostnader är 2 000 000 kr. och de sociala avgifterna är 40 %. Telefonkostnaderna beräknas till 65 000 kr och Underground budgeterar övriga kostnader för 150 000 kr.

A.

Ställ upp Undergrounds resultatbudget i mallen på nästa sida.

B.

Beräkna företagets vinstmarginal i procent.

svar

Vinstmarginal

= resultat ÷ försäljning x 100.

= 2 190 000 kr ÷ 8 400 000 kr x 100.

= **26,07 %**.

Omdöme **A****[upp]**

Uppgift 16 forts ..

Försäljning	1	+	8 400 000
Summa intäkter		=	8 400 000
Varukostnader	2	-	1 970 000
Hemtagningskostnader	3	-	30 000
Bruttovinst [A]	1 - 2 - 3	=	6 400 000
Rörelsekostnader			
Lokalkostnader			240 000
Reklam			720 000
Företagsförsäkring			15 000
Förbrukningsmaterial			110 000
Kontorsmaterial			80 000
Telefon			65 000
Övriga kostnader			150 000
Löner			2 000 000
Sociala avgifter			800 000
Avskrivning			80 000
Summa rörelsekostnader	4	=	-4 260 000
Ränteintäkter	5	+	60 000
Räntekostnader	6	-	-10 000
Summa kostnader [B]	4 + 5 - 6	=	-4 210 000
Årets resultat	A - B	=	2 190 000

Omdöme **A****[upp]**

Uppgift 16 forts ..

Beräkningar

Bortse från

- Egna insättningar som är skulder.
- Banklån som är en skuld.
- Inventarier som är en tillgång.
- Fordringar på kontokortföretag som är en tillgång.
- Leverantörsskulder som är en skuld.

Varuinköp exkl. moms

$$= 2\,137\,500 \text{ kr} \times 0,80.$$

$$= 1\,710\,000 \text{ kr.}$$

Varukostnad

$$= \text{IB lager} + \text{årets inköp} - \text{UB lager.}$$

$$= 450\,000 \text{ kr} + 1\,710\,000 \text{ kr} - 190\,000 \text{ kr.}$$

$$= 1\,970\,000 \text{ kr.}$$

Ingående varukostnad

$$= \text{varukostnad} + \text{hemtagningskostnad.}$$

$$= 1\,970\,000 \text{ kr} + 30\,000 \text{ kr.}$$

$$= 2\,000\,000 \text{ kr.}$$

Försäljning

$$= \text{varukostnad} \times \text{påläggsprocent.}$$

$$= 2\,000\,000 \text{ kr} \times 4,20 \text{ ggr.}$$

$$= 8\,400\,000 \text{ kr.}$$

Räntekostnader

$$= \text{kapital} \times \text{antal tidsenheter} \times \text{räntesats, } K \times A \times R$$

$$= 600\,000 \text{ kr} \times [4 \text{ mån} \div 12 \text{ mån}] \times 0,05.$$

$$= 10\,000 \text{ kr.}$$

Avskrivning

$$= \text{investering} \div \text{ekonomisk livslängd.}$$

$$= 1\,000\,000 \text{ kr} \times 0,80 \div 10 \text{ år.}$$

$$= 80\,000 \text{ kr.}$$

Lokalkostnad

$$= 260\,000 \text{ kr} \div 13 \text{ mån.}$$

$$= 20\,000 \text{ kr per mån.}$$

$$= 20\,000 \text{ kr} \times 12 \text{ mån.}$$

$$= 240\,000 \text{ kr.}$$

Kostnader för företagsförsäkring [1 okt - 31 dec]

$$= 60\,000 \text{ kr} \times [3 \text{ mån} \div 12 \text{ mån}].$$

$$= 15\,000 \text{ kr.}$$